

KOMUNIKAT PRASOWY nr 59/23

Luksemburg, 18 kwietnia 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-699/21 | E.D.L. (Podstawa odmowy związana z chorobą)

Europejski nakaz aresztowania: ryzyko oczywistego zagrożenia zdrowia osoby, której dotyczy nakaz uzasadnia czasowe odroczenie jej przekazania i nakłada na organ wykonujący nakaz obowiązek zwrócenia się do organu go wydającego o przekazanie informacji odnoszących się do warunków ścigania tej osoby lub pozbawienia jej wolności

Jeżeli przekazanie ciężko chorej osoby może wiązać się dla niej z ryzykiem niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, którego to ryzyka nie można w rozsądnym terminie wykluczyć, wykonujący nakaz aresztowania organ nie może go wykonać

9 września 2019 r. sąd rejonowy w Zadarze (Chorwacja) wydał europejski nakaz aresztowania wobec E.D.L., zamieszkałego we Włoszech, w celu przeprowadzenia postępowania karnego w Chorwacji.

W następstwie poddania E.D.L. badaniu przez biegłego psychiatrę sąd apelacyjny w Mediolanie, który jest sądem właściwym do wykonania tego nakazu aresztowania, stwierdził istnienie zaburzeń psychiatrycznych wymagających dalszego leczenia farmakologicznego i psychoterapeutycznego, a także wysokie ryzyko popełnienia samobójstwa w przypadku pozbawienia wolności. Sąd ten uznał, po pierwsze, że wykonanie europejskiego nakazu aresztowania skutkowałoby przerwaniem leczenia E.D.L. i doprowadziłoby do pogorszenia się jego ogólnego stanu zdrowia, czego konsekwencje mogłyby być wyjątkowo poważne, a wręcz wiązałyby się z zaistnieniem ryzyka popełnienia samobójstwa. Stwierdził on, po drugie, że włoskie przepisy transponujące decyzję ramową w sprawie europejskiego nakazu aresztowania nie przewidują, by tego rodzaju względy zdrowotne mogły stanowić podstawę odmowy przekazania. Wspomniany sąd zwrócił się zatem do włoskiego trybunału konstytucyjnego z pytaniem o konstytucyjność tych przepisów.

Uznawszy, że rozpatrywana sprawa dotyczy nie tylko zgodności wspomnianych przepisów z włoską konstytucją, lecz również wykładni prawa Unii, które przepisy te wdrażają, włoski trybunał konstytucyjny wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości. Z uwagi na to, że odmowy przekazania osoby, której dotyczy nakaz, nie przewidziano w odniesieniu do przypadku przewlekłej choroby o potencjalnie nieokreślonym czasie trwania, włoski trybunał konstytucyjny zwraca się do Trybunału z pytaniem, w jaki sposób zapobiec ryzyku poważnego uszczerbku na zdrowiu tej osoby, której stan może się znacznie pogorszyć w razie jej przekazania. Zastanawia się on w szczególności, czy wykonujący nakaz organ sądowy musi zwrócić się do organu sądowego wydającego ten nakaz o przekazanie informacji pozwalających wykluczyć takie ryzyko i czy jest on zobowiązany odmówić przekazania, jeżeli w rozsądnym terminie nie uzyska zapewnienia niezbędnego do wykluczenia owego ryzyka.

W wydanym dziś wyroku **Trybunał, orzekający w składzie wielkiej izby, przypomniał, że zasady wzajemnego zaufania i wzajemnego uznawania mają w prawie Unii fundamentalne znaczenie, a druga z wymienionych zasad stanowi „kamień węgielny” współpracy sądowej w sprawach karnych.**

Oznacza to, po pierwsze, że wykonujący nakaz organy sądowe mogą odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wyłącznie w oparciu o podstawy wynikające ze wspomnianej decyzji ramowej oraz, po drugie, że odmowa wykonania stanowi wyjątek, który powinien być interpretowany ściśle. Istnieje bowiem domniemanie, że opieka i świadczenia zdrowotne oferowane w państwach członkowskich w zakresie leczenia w szczególności ciężkich, przewlekłych i potencjalnie nieodwracalnych chorób są odpowiednie. Jednakże w przypadku gdy zachodzą poważne podstawy, aby przypuszczać – w oparciu o obiektywne dowody – że przekazanie osoby, której dotyczy nakaz, może w sposób oczywisty zagrozić jej zdrowiu, **wykonujący nakaz organ sądowy może w drodze wyjątku czasowo odroczyć jej przekazanie**. Organ sądowy wykonujący nakaz musi korzystać z dyskrecyjnego uprawnienia w zakresie oceny tego ryzyka z poszanowaniem przewidzianego w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej zakazu niehumanitarnego i poniżającego traktowania. Aby dane traktowanie wchodziło w zakres tego zakazu, musi ono osiągnąć minimalny próg dotkliwości, który przekracza nieunikniony poziom cierpienia nierozdzielnie związany z pozbawieniem wolności.

W sytuacji gdy wykonujący nakaz organ sądowy dojdzie do wniosku, iż w świetle obiektywnych dowodów, którymi dysponuje, zachodzą poważne i stwierdzone podstawy, aby uznać, że przekazanie ciężko chorej osoby, której dotyczy nakaz, wiązałoby się dla niej z rzeczywistym ryzykiem znaczącego skrócenia oczekiwanej długości życia lub szybkiego, znaczącego i nieodwracalnego pogorszenia się stanu zdrowia, **organ ten jest zobowiązany odroczyć jej przekazanie**. W takim przypadku, w celu zapewnienia skutecznej współpracy w sprawach karnych, **musi zwrócić się do wydającego nakaz organu sądowego o przekazanie wszelkich informacji odnoszących się do warunków zamierzanego ścigania lub pozbawienia wolności osoby, której dotyczy nakaz. Jeżeli wspomniane ryzyko można wykluczyć ze względu na gwarancje udzielone przez wydający nakaz organ sądowy, europejski nakaz aresztowania musi zostać wykonany**.

Jest jednak możliwe, że w wyjątkowych okolicznościach, w świetle informacji przekazanych przez wydający nakaz organ sądowy, organ sądowy wykonujący ten nakaz dojdzie do wniosku, po pierwsze, że w przypadku przekazania wydającemu nakaz państwu członkowskiemu osoby, której nakaz ten dotyczy, będzie ona musiała zmierzyć się z rzeczywistym ryzykiem niehumanitarnego i poniżającego traktowania oraz, po drugie, że ryzyka tego nie można wykluczyć w rozsądnym terminie. W takim przypadku **wykonujący europejski nakaz aresztowania organ sądowy musi odmówić jego wykonania. Jeżeli natomiast wspomniane ryzyko można w takim terminie wykluczyć, należy ustalić z wydającym nakaz organem sądowym nową datę przekazania**.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

